

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 20 czerwca 1950 r.

Nr 25

T R E S C:

R O Z P O R Z A D Z E N I A:

- Poz.:** 223 — Ministrów: Pracy i Opieki Społecznej, Przemysłu Ciężkiego, Przemysłu Lekkiego, Górnictwa i Energetyki, Przemysłu Rolnego i Spożywczego, Żeglugi, Komunikacji, Budownictwa oraz Zdrowia z dnia 4 kwietnia 1950 r. w sprawie obsługi suwnic elektrycznych w zakładach pracy 271
- 224 — Ministrów Administracji Publicznej i Bezpieczeństwa Publicznego z dnia 20 kwietnia 1950 r. w sprawie wyznaczenia miejsc przelotu granic Państwa przez statki powietrzne 276
- 225 — Ministra Oświaty z dnia 21 kwietnia 1950 r. w sprawie utworzenia katedry Psychologii II na Uniwersytecie Poznańskim 277
- 226 — Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 5 maja 1950 r. o uchyleniu rozporządzenia Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Opieki Społecznej o określeniu rodzajów rzemiosła, w których dopuszczony jest wyjątek od zakazu pobierania opłat za naukę rzemiosła 277
- 227 — Ministrów Oświaty i Zdrowia z dnia 10 maja 1950 r. w sprawie uznawania studiów wyższych odbywanych w Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich 278
- 228 — Ministra Oświaty z dnia 10 maja 1950 r. w sprawie zmian organizacyjnych na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie 278
- 229 — Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 19 maja 1950 r. zmieniające rozporządzenie o warunkach nabywania uprawnień do zasiłków rodzinnych 278
- 230 — Ministra Zdrowia z dnia 31 maja 1950 r. zmieniające rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej o uznaniu niektórych substancji i przetworów odurzających za wywołujące szkodliwe skutki dla zdrowia 279
- 231 — Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 czerwca 1950 r. o zmianie rozporządzenia z dnia 4 listopada 1947 r. o wyznaczeniu sądów grodzkich do prowadzenia i zakładania ksiąg wieczystych i zbiorów dokumentów 279

O B W I E S Z C Z E N I E

- 232 — Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 20 maja 1950 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 29 października 1920 r. o spółdzielniach 280

223

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW: PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ, PRZEMYSŁU CIĘŻKIEGO, PRZEMYSŁU LEKKIEGO, GÓRNICHTWA I ENERGETYKI, PRZEMYSŁU ROLNEGO I SPOŻYWCZEGO, ŻEGLUGI, KOMUNIKACJI, BUDOWNICTWA ORAZ ZDROWIA

z dnia 4 kwietnia 1950 r.

w sprawie obsługi suwnic elektrycznych w zakładach pracy.

Na podstawie art. 2, ust. 1 lit. a oraz ust. 2 i 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o bezpieczeństwie i higienie pracy (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 325) zarządza się, co następuje:

I. Przepisy ogólne.

§ 1. 1. Kierownikiem suwnicy elektrycznej, zwanym w dalszym ciągu rozporządzenia suwnicowym, może

być tylko osoba w wieku co najmniej lat osiemnastu, uznana za odpowiednią do tej pracy na podstawie świadectwa lekarskiego i opinii zakładu psychotechnicznego oraz wyznaczona do tego przez kierownictwo zakładu rozporządzającego suwnicą.

2. Suwnicowy powinien dokładnie znać swe obowiązki, wypływające z rozporządzenia, a w szczególności:

- 1) znać budowę i przeznaczenie wszystkich urządzeń suwnicy, ich części składowych oraz aparatury elektrycznej,
- 2) posiadać wiadomości wystarczające do obsługi tych urządzeń,
- 3) znać właściwości prądu elektrycznego,
- 4) znać sygnały porozumiewawcze z ciężarowym,
- 5) umieć udzielić pierwszej pomocy osobom porażonym prądem elektrycznym i umieć zastosować sztuczne oddychanie oraz
- 6) odbyć co najmniej trzymiesięczną praktykę pod kierunkiem doświadczonego suwnicowego.

3. Po odbyciu praktyki kandydat na suwnicowego składa przed komisją, powołaną przez właściwego ministra, egzamin z wymaganych odeń wiadomości.

4. Suwnicowy powinien być badany przez lekarza co 6 miesięcy celem kontroli wzroku i słuchu.

§ 2. 1. Przy pracy na dwie lub więcej zmian — na każdej zmianę powinien być wyznaczony inny suwnicowy.

2. Dla każdej suwnicy powinna być prowadzona książka dyżurów, do której suwnicowy każdej zmiany wpisuje uwagi o stanie suwnicy i jej części składowych.

§ 3. 1. Podczas pracy suwnicy nie wolno suwnicowemu dokonywać czynności takich, jak czytanie, spożywanie posiłku, palenie tytoniu itp.

2. W okresie niedomagania, uznanego przez lekarza za przeszkodę w pracy na suwnicy, suwnicowy nie może pełnić swych czynności. W razie zachorowania podczas pracy suwnicowy powinien przerwać pracę, meldując o tym niezwłocznie bezpośrednio przełożonemu (§ 14).

3. W czasie swej pracy suwnicowy nie może opuszczać suwnicy poza ustalonymi przerwami w pracy.

§ 4. 1. Wchodzić na suwnicę i schodzić z niej może suwnicowy tylko w miejscach na to wyznaczonych, gdzie są drabiny, schodki, podesty itp.

2. Przed każdorazowym opuszczeniem kabiny sterowniczej przez suwnicowego powinien on sprawdzić:

- 1) czy wszystkie dźwignie (kółka) nastawników są nastawione na znaki oznaczające, że suwnica jest unieruchomiona,
- 2) czy główny wyłącznik w kabine jest wyłączony i
- 3) czy suwnica odprowadzona została do miejsca stałego postoju.

3. Przy wejściu na suwnicę lub zejściu z niej po schodkach lub drabinie suwnicowy powinien mieć obie ręce wolne, by mógł chwytać nimi za poręcze lub szczeble.

4. Zabierane przez suwnicowego na pomost przedmioty (np. narzędzia) powinny być umieszczone w specjalnym woreczku. Żadnych przedmiotów nie wolno kłaść na wózku ani na podłodze pomostu. Przedmioty, których suwnicowy nie może pomieścić w specjalnym woreczku na to przeznaczonym, powinien podnosić lub spuszczać przy użyciu linki specjalnie do tego przeznaczonej. Wzbronione jest rzucanie jakichkolwiek przedmiotów z suwnicy.

5. Suwnicowemu nie wolno dotykać przewodów doprowadzających prąd do suwnicy lub wózka. Przewody te powinny być tak przeprowadzone lub tak osłonięte, aby nie było możliwe zetknięcie z nimi przy chodzeniu po suwnicy lub po dróźnie wzdłuż toru.

6. Przy pracy na suwnicy i przy kontroli jej części suwnicowy powinien używać kaloszy gumowych; na podłodze kabiny powinien być położony dywanik gumowy albo izolująca kratka drewniana. Przy oględzinach urządzeń elektrycznych powinny być one uprzednio wyłączone spod napięcia.

7. Przed udaniem się na pomost suwnicy suwnicowy powinien wyłączyć umieszczony w kabine wyłącznik i zawiesić na nim tabliczkę ostrzegawczą: „Nie włączać“.

8. Suwnicowy powinien umieć używać gaśnicy i dopilnować, aby w kabine stale była gaśnica śniegowa. Stosowanie innych gaśnic jest wzbronione.

§ 5. 1. Nie wolno uruchamiać suwnicy, gdy na jej pomoście przebywają ludzie, chyba że jest to stały konserwator suwnicy, dokonywujący oględzin związanych z konserwacją; w tym ostatnim przypadku suwnicowy powinien uruchamiać suwnicę tylko dla celów kontrolnych, zgodnie z sygnałami dawanymi przez konserwatora stałego z pomostu.

2. Nie wolno podnosić lub przewozić ludzi na haku lub na ciężarze.

3. Osobom postronnym nie wolno przebywać w kabine.

§ 6. 1. Suwnicowemu nie wolno schodzić na tory suwnicy ani też chodzić po nich.

2. Przebywanie na drózkach wzdłuż toru suwnicy dozwolone jest tylko celem oględzin lub remontu torów; wyłącznik główny suwnicy na dole powinien być uprzednio otwarty, bezpieczniki wykręcone, a szafka wyłącznika zamknięta na klucz. Na szafce należy wywiesić napis: „Nie włączać“.

§ 7. Bez zezwolenia lub nakazu kierownictwa zakładu pracy oraz bez wiedzy zarządzającego gospodarką suwnicową nie wolno suwnicowemu dokonywać przemieszczeń ani przeróbek części składowych suwnicy.

§ 8. 1. Jeśli suwnicowy uczestniczy w remoncie suwnicy, jest on obowiązany wykonywać zlecenia prowadzącego remont.

2. Po zakończeniu remontu kapitalnego i po przyjęciu go przez kierownictwo zakładu suwnicowy może rozpocząć pracę dopiero po otrzymaniu zlecenia pisemnego od bezpośredniego przełożonego.

§ 9. 1. Górne końce drabiny lub schodków powinny dawać zabezpieczenie przed uszkodzeniami ze strony suwnicy będących w ruchu. Drabiny lub schodki powinny prowadzić na podest lub bezpośrednio na drózkę wzdłuż toru, z której kabina jest dostępna. Podłużnice drabin powinny sięgać co najmniej 0,75 m ponad poziom wejściowy, chyba że zostały zastosowane inne zabezpieczenia przed upadkiem.

2. U dolnego końca drabiny lub schodków należy umieścić napis ostrzegawczy: „Suwnica! Wstęp niepowołanym wzbroniony!“.

3. Drabiny lub schodki powinny posiadać szerokość co najmniej 0,6 m o wysokości stopnia najwyższej 0,3 m. Drabiny dłuższe ponad 10 m powinny mieć szczeble płaskie i podesty odpoczynkowe co 8 — 10 m.

4. Pomost suwnicy od strony zewnętrznej powinien posiadać poręcz ochronną; od strony wewnętrznej, zależnie od warunków miejscowych, może on być zabezpieczony poręczą, linką lub łańcuchem.

5. Podłoga pomostu powinna być z metalu, w działach zaś, gdzie nie jest stosowana przeróbka płomieniowa, może być szczelna podłoga drewniana.

6. Miejsca podnoszenia i opuszczania ciężarów powinny być wystarczająco oświetlone. W razie braku oświetlenia miejscowego suwnica powinna być zaopatrzona we własne źródła światła (lampy, reflektory itp.).

7. Dróżka wzdłuż toru powinna być tak zbudowana, aby nie zachodziła potrzeba obchodzenia słupów ani pilastrów od strony toru.

8. Zamiast osobnej dróżki wzdłuż toru może być sam tor wykorzystany jako dróżka; wówczas musi być on tak urządzony, aby ruchome części suwnicy znajdowały się w odległości co najmniej 0,4 m od nieruchomych części budynku.

9. Suwnica powinna posiadać drabinę sznurową na wypadek uszkodzenia suwnicy. W kabinie powinny być rękawice gumowe w dobrym stanie, których suwnicowy powinien używać w razie potrzeby. Do stałego przechowywania narzędzi służy skrzynka żelazna przymocowana do suwnicy i zamykana na klucz.

10. Suwnice do przewozu mas płynnych o wysokiej temperaturze powinny posiadać krążki przy hakach osłaniające przed promieniowaniem ciepła.

11. Kabina suwnicy powinna być tak zbudowana, aby suwnicowy mógł widzieć cały zasięg pracy suwnicy oraz aby mógł bez trudności obsługiwać umieszczone w niej przyrządy. Kabiny suwnic napowietrzonych powinny być zamknięte i ogrzewane w chłodnej porze roku. W kabinie suwnicy nie powinny się znajdować przedmioty zbędne.

12. W budynkach, gdzie jest stosowana przeróbka płomieniowa, kabina powinna być oszalowana z zewnątrz w sposób ognioodporny.

§ 10. Zarządzający gospodarką suwnicową ustala system sygnałów, wymienianych między suwnicowym a ciężarowym, jak również sygnały suwnicowego dla ogółu załogi (dźwiękowe, świetlne itp.), a także dopilnowuje, aby sygnały te były znane zainteresowanym.

§ 11. 1. Konserwację stałą suwnicy pod względem sprawności jej działania kierownictwo zakładu powinno powierzać osobom o należytych kwalifikacjach, które są obowiązane przynajmniej co 10 dni dokonywać dokładnych oględzin mechanizmów suwnicy.

2. Suwnicowy powinien stosować się do zaleceń konserwatora stałego.

§ 12. Kierownictwo zakładu wyznacza osobę, która jest bezpośrednim przełożonym suwnicowych. Do obowiązków przełożonego należy:

- 1) nadzór nad pracą suwnicowych i nad przestrzeganiem przez nich obowiązujących przepisów,
- 2) kontrola książek dyżurów,
- 3) czuwanie nad stanem suwnicy i przedsięwzięcie odpowiednich środków w celu usunięcia stwierdzonych braków.

II. Czynności poprzedzające rozpoczęcie pracy suwnicy.

§ 13. 1. Przed włączeniem głównego wyłącznika w kabinie suwnicowy, rozpoczynając pracę, powinien:

- 1) sprawdzić, czy numer suwnicy i jej nośność odpowiadają danym, wymienionym w karcie roboczej,
- 2) przeczytać zapis w książce dyżurów, dokonany przez suwnicowego zmiany poprzedzającej; po wejściu do kabiny zamknąć drzwi za sobą,
- 3) obejrzeć, czy są założone właściwe zabezpieczenia topikowe lub samoczynne i sprawdzić ich stan; naprawianych stopek (korków, wkładek) używać nie wolno,
- 4) stwierdzić, czy na suwnicy nie ma nikogo z osób, nie upoważnionych do wstępu na suwnicę, czy w mechanizmach i na torach nie ma żadnych zbieżnych przedmiotów oraz czy przewody są w sprawności, a dźwignie i kółka sterowe pozostają w pozycji zerowej,
- 5) obejrzeć i sprawdzić stan części poruszających się i obracających oraz nasmarować je w miarę potrzeby,
- 6) sprawdzić obecność i stan narzędzi przynależnych do suwnicy,
- 7) sprawdzić położenie i stan lin, łańcuchów, haka przecznicy i innych urządzeń.

2. Po obejrzeniu i sprawdzeniu suwnicy można włączyć główny wyłącznik; przed każdorazowym włączeniem głównego wyłącznika należy dać donośny sygnał dźwiękowy.

§ 14. 1. Po włączeniu głównego wyłącznika na początku swej pracy, suwnicowy przed uruchomieniem suwnicy powinien:

- 1) stwierdzić właściwe działanie wszystkich mechanizmów przez dokonanie kilku próbnych poruszeń suwnicy, wózka i haka nie obciążonego i następnie dokładnie obejrzeć hamulce i części ich składowe; w razie osłabienia części łączących, jak nakrętki, szpilki, kliny itp., zameldować o tym bezpośrednio przełożonemu i bez jego decyzji nie pracować suwnicą,
- 2) sprawdzić działanie wyłączników krańcowych.

2. Po dokonaniu oględzin suwnicowy wpisuje wynik oględzin do książki dyżurów.

3. Po objęciu suwnicy suwnicowy daje ustalony sygnał i wprawia suwnicę w ruch według wskazań ciężarowego.

III. Czynności w czasie pracy suwnicy.

§ 15. 1. Suwnicowy powinien dbać o to, aby smary dochodziły w ilości dostatecznej do trących się powierzchni w mechanizmach, aby mechanizmy pracowały gładko bez stuku.

2. Suwnicowy powinien dawać sygnał przy ruszaniu z miejsca, przy zbliżaniu się do innej suwnicy, bez

względem na to, czy pracuje ona w tym samym czy w innym poziomie, przy zbliżaniu się suwnicy do ludzi będących na dole, przy wstrzymaniu suwnicy oraz przy ruchu ciężaru na małej wysokości.

3. Podnoszenie, spuszczenie i przewóz ciężarów powinny być dokonywane gładko, bez wstrząśnień i szarpnięć.

§ 16. 1. Suwnicowy jest odpowiedzialny za należyłą obsługę suwnicy i za utrzymanie jej w stanie należytym. Czyszczenie mechanizmów powinno być dokonywane co najmniej raz w tygodniu.

2. Sprawdzanie stanu smarowania trących się powierzchni z dodaniem w razie potrzeby właściwego smaru powinno się odbywać co najmniej raz na zmianę.

3. Ochrony i zabezpieczenia, przyrządy sygnalizacyjne i inne urządzenia powinny pozostawać stale w stanie należytym i na właściwych miejscach; odejmowanie ich w celach naprawy jest dozwolone tylko podczas postoju suwnicy lub też dla niezwłocznego zastąpienia ich urządzeniami nowymi.

4. W razie braku lub uszkodzenia zabezpieczeń i osłon suwnicowy powinien niezwłocznie zameldować o tym bezpośredniemu przełożonemu.

5. Pakiety, odpadki bawełniane i szmaty powinny być przechowywane w skrzynkach żelaznych, przymocowanych w dogodnych punktach suwnicy; zużyte materiały tego rodzaju należy niezwłocznie usuwać. W takichże skrzynkach powinny być przechowywane smary i inne materiały łatwopalne.

§ 17. 1. Suwnicowy powinien nadzorować działanie urządzeń elektrycznych suwnicy i stan aparatury elektrycznej. Nadzór ten polega na zachowaniu czystości zewnętrznej urządzeń bez zdejmowania pokryw i dotykania urządzeń narzędziami.

2. W razie stwierdzenia magnetyzmu szczątkowego w rdzeniach elektromagnesów hamulcowych lub zacinania się tych rdzeni w cewkach, suwnicowy powinien przerwać pracę suwnicy i zameldować o tym bezpośredniemu przełożonemu.

3. Suwnicowy powinien doglądać smarowania łożysk oraz pilnować, aby nie było iskrzenia szczotek i nadmiernego nagrzewania się silników elektrycznych.

4. Wszelkie niedokładności urządzenia elektrycznego suwnicy, uszkodzenia izolacji kabli i przewodów, zły stan aparatury — suwnicowy melduje bezpośredniemu przełożonemu. W razie jawnego niebezpieczeństwa suwnicowy wyłącza prąd i przerywa pracę suwnicy do czasu przyścia elektromontera.

5. Oględziny i czyszczenie aparatury i armatury elektrycznej mogą być dokonywane dopiero po otwarciu wyłącznika głównego na dole i wykręceniu bezpieczników topikowych, albo po przzerwaniu prądu przy pomocy wyłącznika samoczynnego i zamknięciu szafki na klucz.

6. Czyszczenie i smarowanie przewodów ruchomych, powinno być wykonywane przez elektromontera przy pomocy suwnicowego; przedtem należy wyłączyć główny wyłącznik suwnicowy i wyłącznik w kabinie.

7. Liny, które spadły z bębna lub dostały się między zęby kół zębatach, albo tworzą węzły i pętle, powinny być poddane przed dalszym użyciem dokładnym oglądniom przez fachowców.

§ 18. 1. Suwnicowy powinien czuwać, aby pod ciężarem zawieszonym, podnoszonym lub opuszczanym nie było ludzi; gdy ludzie znajdują się na drodze ciężaru, należy ich ostrzec przez zastosowanie sygnału przeciągłego. Jeżeli droga nie została opuszczona przez ludzi lub jest zastawiona, należy suwnicę wstrzymać.

2. Przewożenie ciężarów ponad ludźmi jest dopuszczalne tylko za zezwoleniem właściwego inspektora pracy, o ile obecność tych ludzi jest nieunikniona ze względu na warunki produkcji.

3. Praca suwnicy o uchwycie elektromagnetycznym jest dozwolona jedynie ponad specjalnie wydzieloną strefą niebezpieczeństwa, w której praca się nie odbywa i nie ma przejścia dla ludzi.

§ 19. 1. Hak powinien być umieszczony w położeniu pionowym ponad ciężarem, który ma być podniesiony.

2. Nie wolno podnosić ciężaru przekraczającego nośność maksymalną, podaną na tablicy suwnicy; jeśli suwnicowy przewiduje, że ciężar może przekroczyć normę, powinien zażądać podania jego wagi przez kierownictwo zakładu. Suwnicowy otrzymujący polecenie podniesienia nadmiernego ciężaru może tego odmówić, zawiadamiając bezpośredniego przełożonego lub kierownictwo zakładu.

3. Suwnicowy powinien otrzymać od kierownictwa zakładu wykaz ciężarów najczęściej przewożonych z podaniem ich wagi.

4. Napisy na tablicy suwnicy, podające numer suwnicy i dopuszczalne obciążenia, powinny być dokładnie widoczne z dolnego poziomu pomieszczenia.

5. Przy podnoszeniu pierwszego ciężaru po rozpoczęciu pracy, jak również ciężaru bliskiego normy maksymalnej, suwnicowy powinien podnieść ciężar nie wyżej niż na 50 cm, a następnie spuścić go nie dotykając podłogi, by w ten sposób stwierdzić sprawność hamulca.

§ 20. 1. Urochomienia i hamowania wszystkich mechanizmów suwnicy należy dokonywać zwolna, bez podrywów i szarpnięć; nie wolno przechodzić z nagłą na bieg powrotny.

2. Liny opasujące ciężar powinny być nałożone nań bez węzłów i skrętów. Na ostre kandy ciężaru należy nałożyć podkładki dla ochrony lin i łańcuchów.

3. Ciężary przewożone poziomo powinny być zawieszane co najmniej na 50 cm ponad przedmioty spotykane w drodze.

4. Podciąganie ciężarów z ziemi, z szyn itp. przy pomocy haka suwnicy, a przy pochylonym położeniu lin suwnicy, jest wzbronione. Wagony kolejowe, wagoniki i platformy wolno przesuwac po szynach jedynie przy użyciu specjalnych rolek kierujących i przy ściśle pionowych linach suwnicy.

5. Za pomocą haka suwnicy nie wolno odrywać ciężarów tkwiących w ziemi, rozkołysywać lub gwałtownie opuszczać kokili, form odlewniczych i innych ciężarów.

6. Przy hakach podwójnych (dwurożnych) należy ciężar zawieszać równomiernie na obu rogach.

§ 21. 1. Suwnicowy powinien przestrzegać, aby łańcuch lub lina nawinęły się na bęben równo i dokładnie oraz aby przy opuszczaniu haka pozostawały na bębnie co najmniej dwa owinięcia liny lub łańcucha.

2. Po ukończeniu pracy albo podczas przerwy w pracy ciężar nie powinien pozostawać w stanie zawieszenia; dźwignie i kółka sterowe powinny być w położeniu zerowym, a główny wyłącznik w kabinie wyłączony.

3. Suwnicowy może używać jednocześnie tylko dwóch urządzeń sterowych, na których spoczywać powinny jego dłonie; odstąpić od tego wolno jedynie dla odwrócenie grożącego wypadku.

4. Przed podniesieniem kadzi z metalem roztopionym lub żużlem płynnym suwnicowy powinien podnieść kadź na wysokość najwyżej 10 cm i sprawdzić działanie hamulca.

§ 22. 1. Przy przewozie metalu roztopionego, żużła płynnego lub wyjątkowo dużych ciężarów nie wolno jednocześnie podnosić ciężaru oraz przesunąć wózka lub suwnicy.

2. Na suwnicy o urządzeniach podnośnych pomocniczych nie wolno jednocześnie podnosić albo opuszczać ciężaru przy użyciu więcej niż jednego urządzenia podnośnego. Jednoczesne użycie dwóch lub więcej urządzeń może być stosowane tylko w przypadkach wyjątkowych na zarządzenie i pod bezpośrednim nadzorem zarządzającego gospodarką suwnicową.

§ 23. 1. Suwnicowy powinien używać suwnicy zgodnie z sygnałami ciężarowego. Gdy ciężarowy daje sygnał niezgodny z obowiązującymi przepisami, suwnicowy nie powinien wykonać polecenia, wynikającego z takiego sygnału.

2. Suwnicowy powinien zastosować się do sygnału „Stój“, choćby sygnał ten został dany w sposób nieprzepisowy.

§ 24. 1. Ciężarowy powinien uważać, aby podniesienie ciężaru odbywało się w kierunku pionowym.

2. Przed podniesieniem ciężaru ciężarowy powinien stwierdzić, czy liny i łańcuchy należycie obchwytyją ciężar i hak, czy ciężar jest zrównoważony i nie grozi zawadzeniem o jakiś przedmiot oraz czy podnoszenie ciężaru nie zagraża osobom przebywającym w pobliżu.

3. W razie niewłaściwego zawieszenia ciężaru ciężarowy powinien niezwłocznie dać sygnał ostrzegający i spowodować spuszczenie ciężaru celem usunięcia wadliwości. To samo powinien uczynić suwnicowy, jeśli ze swej strony zauważy niewłaściwe zawieszenie ciężaru.

§ 25. Obsługa jednego ciężaru przez dwie suwnice jednocześnie może być stosowana jedynie w przypadkach wyjątkowych pod bezpośrednim kierownictwem zarządzającego gospodarką suwnicową oraz przy użyciu poprzeczniczy z dokładnym wyznaczeniem stosunku jej ramion.

§ 26. Nie wolno naprawiać, czyścić lub smarować mechanizmów suwnicy w czasie jej pracy. Wózek przed smarowaniem należy przesunąć w ten koniec suwnicy, gdzie nie przechodzą główne przewody ruchowe.

§ 27. Przy jednoczesnym ruchu paru suwnic na jednym torze albo na torach położonych jeden na drugim, suwnicowi, celem uniknięcia zderzeń, powinni zachowywać odległość między suwnicami co najmniej dwumetrową, uprzedzając się wzajemnie sygnałami.

§ 28. 1. Zbliżanie się zarówno suwnicy lub wózka do wyłączników krańcowych powinno odbywać się przy małej szybkości.

2. W końcach torów suwnicy powinny być mocno przytwierdzone odboje, zdolne powstrzymać rozpęd suwnicy. Odpowiednie odboje powinny być umieszczone również w końcach toru wózka.

§ 29. 1. W razie uszkodzenia lub zepsucia suwnicy lub jej urządzeń suwnicowy powinien spuścić ciężar, otworzyć wyłącznik w kabinie oraz wyłącznik główny na dole i zamknąć szafkę na klucz, meldując o tym bezpośrednio przełożonemu. Na szafce należy wywiesić napis: „Nie włączać“.

2. Gdy uszkodzenie nie pozwala na spuszczenie ciężaru, suwnicowy powinien zażądać odgradzenia miejsca możliwego upadku ciężaru.

3. Przedwczesne unieruchomienie suwnicy lub przerwy w jej pracy należy wpisać do książki dyżurów.

§ 30. 1. W przypadku, gdy podczas pracy suwnicy powstaną nagłe objawy znaczącego zużycia liny, suwnicowy niezwłocznie wstrzymuje pracę i melduje o tym bezpośrednio przełożonemu.

2. W razie spadnięcia liny lub łańcucha z bębna lub z krążka, utworzenia się na linie lub łańcuchu węzła albo pętli, jak również w razie dostania się liny w przekładnię, suwnicowy niezwłocznie przerywa pracę i melduje o tym przełożonemu.

§ 31. Przy dwuosobowej obsłudze suwnicy (np. suwnica o dużej mocy lub nauka kandydata na suwnicowego) nie wolno jednemu z suwnicowych opuścić suwnicy bez uprzedzenia drugiego, w jakim celu i dokąd pierwszy odchodzi.

§ 32. 1. Wyłączniki krańcowe mogą być użyte tylko w przypadkach, gdy na skutek uszkodzeń albo nieuwagi suwnicowego grozi możliwość wypadku. Wzbronione jest stałe używanie wyłączników krańcowych jako normalnego sposobu wstrzymania haka, wózka lub suwnicy.

2. Nie wolno uruchamiać suwnicy, gdy krańcowy wyłącznik podnośny źle działa lub gdy jest on choćby czasowo odjęty.

§ 33. 1. Nastawienia steru na znak: „Stój“ należy dokonywać zawczasu, aby hak, wózek lub suwnica, przy

uwzględnieniu ich bezwładności, zatrzymywały się w miejscu właściwym.

2. W razie niespodzianej przerwy w dopływie prądu lub przy znacznym spadku napięcia w sieci należy wszystkie stery niezwłocznie nastawić na pozycję zerową; główny wyłącznik w kabinie należy wyłączyć i o przerwie zawiadomić sygnałem ciężarowego, który powinien zameldować o tym brygadziście lub majstrowi; w przypadku pozostawiania ciężaru na haku, suwnicowy powinien uprzedzać sygnałami niezależnymi od dopływu prądu, aby podczas przerwy nikt nie przechodził pod ciężarem.

3. Włączanie sterów ruchu wózka i suwnicy powinno być dokonywane stopniami, z drobnymi przerwami; wyłączenie do zera powinno się odbyć szybko.

4. Nie wolno celem hamowania przechodzić poza pozycję zerową, czyli zmieniać kierunek prądu. W drodze wyjątku można to uczynić tylko dla uniknięcia wypadku.

5. Włączania steru przy podnoszeniu ciężaru należy dokonywać tak, jak przy ruchu wózka lub suwnicy; włączanie i wyłączanie steru przy spuszczeniu ciężaru, przy prądzie stałym i o ile ster posiada pozycję hamowania, przy spuszczeniu, powinno być dokonywane powoli, zgodnie z wymaganiami danej pracy; przy braku pozycji hamowania włączanie i wyłączanie steru powinno odbywać się tak, jak przy podnoszeniu ciężaru.

6. Przy prądzie zmiennym włączanie steru przy spuszczeniu ciężaru, jeśli ster nie posiada pozycji hamowania, powinno być dokonywane stopniami, lecz bez przerw.

7. Jeżeli przy prądzie zmiennym ster posiada pozycję hamowania, przy spuszczeniu samego haka lub niewielkiego ciężaru należy szybko dokonywać przejścia przez pozycje hamowania na pozycje spuszczenia przymusowego; tak samo należy postępować przy wyłączaniu steru na znak: „Stój!"; przy spuszczeniu ciężarów dużych i średnich przy pozycjach hamowania należy włączać ster stopniami, z zatrzymaniem się na stopniu dającym potrzebną prędkość spuszczenia. Włączania steru na znak: „Stój!" przy pozycjach hamowania należy dokonywać szybko.

§ 34. 1. Jeżeli suwnica posiada urządzenia zastępujące hak, jak elektromagnes, kleszcze różnych typów i chwytacze, należy upewnić się, czy podchwyciły one mocno podnoszony ciężar i czy nie ześlizgną się zeń, po czym dopiero rozpocząć podnoszenie ciężaru.

2. Ciężary podnoszone magnesem mogą być rzucone z wysokości nie większej niż wyznaczona przez kierownictwo zakładu.

IV. Czynności po zakończeniu pracy suwnicy.

§ 35. Kończąc pracę suwnicowy powinien:

- 1) spuścić ciężar na ziemię,
- 2) haki podnieść do położenia górnego,
- 3) wstrzymać suwnicę w miejscu wyznaczonym na jej postój, jeśli suwnicy nie przejmuje bezpośrednia zmiana następną,
- 4) dźwignie i kółka sterowe pozostawić w położeniu zerowym, a główny wyłącznik w kabinie wyłączyć,
- 5) elektromagnes podnośny spuścić na ziemię,
- 6) zabezpieczyć suwnice napowietrzne oraz ich wózki przed przetaczaniem ich siłą wiatru.

§ 36. Po ukończeniu pracy suwnicowy powinien sprawdzić stan suwnicy i o zauważonych brakach oraz wadach suwnicy zakomunikować zmianie następną jak również uczynić stosowną adnotację w książce dyżurów.

§ 37. Przy przejmowaniu suwnicy przez bezpośrednią zmianę następną, suwnicowy powinien przekazać suwnicę następnemu suwnicowemu, a w razie jego niestawienia się może opuścić suwnicę dopiero za zgodą bezpośredniego przełożonego.

V. Przepisy końcowe.

§ 38. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *K. Rusinek*

Kierownik Ministerstwa Przemysłu Ciężkiego:
K. Zemaitis

Minister Przemysłu Lekkiego: *E. Stawiński*

Minister Górnictwa i Energetyki: *R. Nieszporek*

Minister Przemysłu Rolnego i Spożywczego:
B. Rumiński

Minister Żeglugi: w z. *L. Bielski*

Minister Komunikacji: *J. Rabanowski*

Kierownik Ministerstwa Budownictwa: *R. Piotrowski*

Minister Zdrowia: *T. Michejda*

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ I BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO

z dnia 20 kwietnia 1959 r.

w sprawie wyznaczenia miejsc przelotu granic Państwa przez statki powietrzne.

Na podstawie art. 2 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. o granicach Państwa (Dz. U. R. P. z 1937 r. Nr 11, poz. 83

i z 1948 r. Nr 47, poz. 348) zarządza się w porozumieniu z Ministrami Obrony Narodowej i Finansów, co następuje: